

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Iwona Koper

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa M. W., C. W., G. K. i M. W.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń (...) S.A. w W.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie i rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 listopada 2010 r.,
zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 30 kwietnia 2010 r.,
sygn. akt VI ACa (...),

- 1) oddała zażalenie na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 18 lutego 2010 r., sygn. akt VI ACa (...) w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej,**
- 2) odrzuca zażalenie w pozostałej części.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa M. W., C. W., G. K., M. W. przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń (...) S.A. w W. o odszkodowanie, zadośćuczynienie i rentę, postanowieniem z 18 lutego 2010 r. odrzucił wniosek powodów o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o zwolnienie powodów od kosztów całego postępowania kasacyjnego, a nadto postanowieniem z tej samej daty odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego z 27 czerwca 2008 r. wskazując w uzasadnieniu, że została wniesiona po terminie.

Powodowie zaskarżyli oba wyżej wymienione postanowienia. Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika powodów do usunięcia braków formalnych zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego z powodów wyjaśniając przy tym, że chodzi o przypisanie tych wartości do każdej z osób występujących po stronie powodowej. W wykonaniu wezwania do usunięcia braków pełnomocnik powodów wniósł pismo procesowe, w którym podał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi: 324.100 zł; 284.500 zł; 384.700 zł; 393.500 zł.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 30 kwietnia 2010 r. odrzucił oba zażalenia. W uzasadnieniu wyjaśnił, że zażalenie na postanowienie w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie jest dopuszczalne bowiem nie podlega zaskarżeniu jako postanowienie, które nie kończy postępowania w sprawie. Odnosząc się z kolei do zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej wskazał, że było ono dotknięte brakami formalnymi, których pełnomocnik powodów mimo wezwania nie usunął. Wyjaśnił, że pełnomocnik powodów pomimo zobowiązania do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego z powodów w piśmie procesowym z 19 kwietnia 2010 r. wymienił tylko te wartości, natomiast nie podał, którego powoda (spośród czterech) dotyczą poszczególne wartości. Sąd wskazał, że ponieważ wartości te są różne nie można ustalić jaka jest wartość przedmiotu zaskarżenia w przypadku każdego powoda, zaś Sąd nie jest władny decydować i dokonywać za stronę wyboru i przyporządkowywać poszczególne kwoty osobom skarżącym rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny wskazał nadto, że w dotychczasowym postępowaniu pełnomocnik powoda omawianej kwestii nie uszczegółowił, a jedynie tylko wyliczał sporne kwoty, nie ma więc dostatecznego oparcia w materiale sprawy, aby określone cztery wartości przedmiotu zaskarżenia konkretnie przyjąć.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienia sądu drugiej instancji należące do jednej z trzech kategorii wymienionych w art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c.: 1) odrzucające skargę kasacyjną lub skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; 2) co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji; 3) kończące postępowanie w sprawie, wydane w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna z wyjątkiem postanowień, o

których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Zaskarżone postanowienie Sądu drugiej instancji w przedmiocie odrzucenia zażalenia na postanowienie tegoż Sądu w przedmiocie odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie należy do żadnej z wyżej wymienionych kategorii, w szczególności nie jest postanowieniem, które kończy postępowania w sprawie, zatem w świetle art. 394¹ k.p.c. nie przysługuje na nie zażalenie do Sądu Najwyższego. Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3, 398²¹ k.p.c. odrzucił zażalenie w tej części.

Zgodnie z art. 126¹ § 1 k.p.c. w każdym piśmie procesowym należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Wymóg wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia niewątpliwie dotyczy również zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego (art. 126¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394 § 3 i 394¹ § 3 k.p.c.). W wypadku zażalenia określenie wartości przedmiotu zaskarżenia może spełniać kilka funkcji. Przede wszystkim, od wartości tej uzależniona jest wysokość opłaty sądowej od zażalenia. Określenie wartości przedmiotu zaskarżenia ma też znaczenie dla ustalenia wysokości przysługującego pełnomocnikowi wynagrodzenia zgodnie z § 6, § 11 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348). Na problem ten Sąd Najwyższy zwrócił uwagę w kilku orzeczeniach (zob. np. postanowienie SN z 5 marca 2010 r., IV CZ 5/10, nie publ; uchwała SN z 27 marca 2008 r., III CZP 7/08, OSNC 2009, nr 4, poz. 55).

W wypadku, gdy w sprawie po stronie powodowej występuje kilka podmiotów zaś przedmiotem sprawy są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju i oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej wówczas wartość przedmiotu sporu, w konsekwencji również zaskarżenia obliczana jest oddzielnie dla każdego z tych podmiotów, stosownie do przysługujących im roszczeń, chociażby ze względu na potrzebę ustalenia wysokości opłaty, która każdy ze współuczestników powinien uiścić (art. 4 ust. 1 u.k.s.c.). Jak trafnie wyjaśnił to Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 maja 1998 r., III CZ 69/98, (Wokanda 1998 nr 9, poz. 7) przy współuczestnictwie

formalnym (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest tyle wartości przedmiotów sporu (zaskarżenia) ilu jest współuczestników wnoszących jedno pismo procesowe.

W niniejszej sprawie niewątpliwie występuje współuczestnictwo formalne po stronie powodowej, zaś powodowie reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika wnosząc zażalenie nie wskazali wartości przedmiotu zaskarżenia w sposób powyżej opisany. Pierwotnie zażalenie w ogóle nie zawierało tego elementu formalnego, zaś pełnomocnik powodów wezwany do jego uzupełnienia, w wyraźny, jednoznaczny sposób przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego z powodów, podał tylko cztery kwoty, nie wyjaśniając przy tym, których konkretnie współuczestników kwoty te dotyczą. Trafnie Sąd Apelacyjny podniósł, w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia jest obowiązkiem strony i w tym zakresie sąd nie może decydować za stronę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie w tym zakresie.